

หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการทางกฎหมายในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดยาเสพติด
ชื่อผู้เขียน	ณกรณ์ กิติธนะเดชพล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรรณนารถ
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

สารเสพติดมีความเกี่ยวข้องกับสังคมมนุษย์มาอย่างยาวนาน ในแง่ของการรักษาทางการแพทย์ที่มีการใช้สารเสพติดในการลดอาการเจ็บปวดของร่างกาย แต่ทว่าฤทธิ์ของสารเสพติดทำให้ผู้ได้รับสารเสพติดมีความต้องการสารเสพติดในปริมาณที่มากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการ ปัญหายาเสพติดได้พัฒนาลักษณะการใช้สารเสพติดที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การกำหนดนโยบายทางอาญาในการจัดการกับปัญหายาเสพติดของประเทศไทยนั้น มีทั้งการกำหนดมาตรการบังคับทางอาญาประเภท “โทษ” ที่รุนแรงถึงขั้นประหารชีวิตสำหรับการผลิตและจำหน่ายยาเสพติดที่มีฤทธิ์รุนแรง นโยบายทางอาญาได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยมีการกำหนดนโยบาย “ผู้เสพคือผู้ป่วย” ซึ่งต้องเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 ซึ่งในทางปฏิบัติกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดยังยืดเยื้อและอยู่ในเงื่อนไขของกฎหมายยาเสพติด อาจกล่าวได้ว่าผู้เสพยายังคงมีความเป็น “อาชญากร” อยู่ จากการศึกษายังพบว่ามีผู้เสพยาเสพติดจำนวนมากที่ไม่มีเจตนาชั่วร้ายเข้าสู่ระบบราชทัณฑ์ และได้เรียนรู้ประสบการณ์การกระทำความผิดในรูปแบบต่างๆ ในเรือนจำ ทั้งยังถูกกีดกันจากสังคมเมื่อพ้นโทษออกมาอีกด้วย สังคมไทยจึงประสบกับปัญหาที่เป็นวังวนเรื่อยไป ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งที่เป็นผลจากยาเสพติด ได้แก่ ปัญหาทางสาธารณสุขของผู้ติดยาเสพติดและการแพร่ระบาดของโรคที่ติดต่อทางโลหิต เช่น โรคเอดส์และไวรัสตับอักเสบ เป็นต้น จากการศึกษา นโยบายยาเสพติดและมาตรการทางกฎหมายในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดยาเสพติดของต่างประเทศ พบว่ามีการนำแนวคิดลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการลดผลกระทบทางลบที่มีต่อสุขภาพของผู้ติดยาเสพติด และมุ่งเน้นการให้บริการทางสาธารณสุข การให้ความรู้และการปรับเปลี่ยนทัศนคติของสังคม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ติดยาเสพติดสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข มากกว่าการกำหนดให้ผู้ติดยาเสพติดหยุดการใช้ยาเสพติดทันที แต่เมื่อแนวคิดดังกล่าวถูกนำมาใช้ในประเทศไทย โดยการจัดกิจกรรมการให้บริการเข็มและอุปกรณ์การฉีดยาที่สะอาด

อาสาสมัครองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าว กลับถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุม รวมถึงความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ให้ความเห็นว่า การจัดกิจกรรมดังกล่าวอาจจะเป็น การสนับสนุนการกระทำความผิดตามกฎหมายยาเสพติด จึงส่งผลต่อการดำเนินโครงการดังกล่าว ทั้งเมื่อศึกษาข้อมูลทางการแพทย์พบว่าผู้เสพยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นอาการของโรคสมองติด ยา ที่ต้องได้รับการรักษาทั้งอาการทางกายและทางจิตอีกด้วย ดังนั้นผู้ติดยาเสพติดจึงถือเป็นผู้ป่วยอัน ควรได้รับการบริการทางสาธารณสุข ตลอดจนการฟื้นฟูสมรรถภาพในมิติอื่นๆร่วมด้วย

เมื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดยาเสพติด ทั้งของ ประเทศไทยและต่างประเทศประกอบกัน ผู้ศึกษาเห็นว่าประเทศไทยควรดำเนินนโยบายยาเสพติด ในสามด้าน ได้แก่ ลดอุปทานของยาเสพติด คือการมุ่งใช้มาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนแก่ผู้ค้าและ เครือข่ายยาเสพติดรายใหญ่ การลดอุปสงค์ของยาเสพติด คือมุ่งเน้นการบำบัดรักษาและดำเนิน มาตรการผู้เสพยาคือผู้ป่วยโรคสมองติดยาอย่างแท้จริง และด้านสุดท้ายคือ ลดอันตรายจากการใช้ยา เสพติด โดยการสร้างสภาพแวดล้อมและจัดโครงการที่เหมาะสมต่อไป ในเรื่องการพัฒนามาตรการ ทางกฎหมายในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดยาเสพติด รัฐควรกำหนดมาตรการที่เหมาะสมต่อผู้ ติดยาเสพติด นำแนวคิดเบี่ยงเบนออกจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และนำผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่ การฟื้นฟูและบำบัดรักษาโดยอาศัยมาตรการบังคับทางอาญาประเภท “วิธีการเพื่อความปลอดภัย” แทน “โทษทางอาญา” โดยนำแนวคิดลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด ในการพัฒนามาตรการทาง กฎหมายที่มีความเหมาะสมต่อสถานการณ์ของปัญหาทั้งเพื่อปรับปรุงบทบัญญัติมาตรา 49 ของ ประมวลกฎหมายอาญาเรื่อง “คุมตัวไว้ในสถานพยาบาล” ให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับผู้ติดยา เสพติดแต่ละราย นอกจากการคุมตัวผู้ติดยาเสพติดไว้ในสถานพยาบาล โดยให้ผู้ติดยาเสพติดหยุด เสพยาเสพติดทันทีแต่เพียงอย่างเดียว เพราะวิธีการดังกล่าวไม่สามารถแก้ปัญหาเสพติดได้อย่าง แท้จริง ทั้งต้องกำหนดเหตุยกเว้นโทษให้แก่แพทย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความชัดเจน ในการปฏิบัติงานของแพทย์และบุคลากร และยังเป็นการปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายในการ ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Thesis Title	Legal Measures for Rehabilitation on Drug Offenders
Author	Nakorn Kitithanadechapala
Thesis Advisor	Assistant Professor Thanee Vorapatr
Department	Law
Academic year	2013

ABSTRACT

Humans have used drugs of one sort or another for thousands of years. The problems of addiction were recognized gradually. Criminal legal measures against drug abuse in Thailand were both severe criminal punishment for drug trafficker, and narcotic addict rehabilitation on drug addict. Thailand enacted Narcotic Addict Rehabilitation Act B.E. 2545, which classifies people who use drugs as “patients” instead of “criminals.”. Aggressive policy, supporting by government in practical has little chance of succeeding, obviously illicit drugs remain easily accessible and widespread drug use remain high. The importance problems of drug abuses are the public health and HIV/AIDS epidemics, continuing to emphasize in many countries. The new recovery harm reduction refer to policies, programs and project that aim to reduce the medical, social and economic harms associated with psychoactive substance. Although Thailand has experienced some success in reducing the sexual transmission of HIV, among certain affected populations HIV rates remain high among people who inject drugs. As harm reduction measures, Needles and Syringes program has operated by public health officials and NGOs, arrested by the police. Further, The Council of State of Thailand has dissenting opinion, regarding to the operation may be guilty as drug aid offence. Addiction is a complex disorder characterized by compulsive drug use. While each drug produces different physical effects, all abused substances share one thing in common, repeated use can alter the way the brain looks and functions. This research reflects that the government should, shift drug addict to rehabilitation system, and avoid stigma from criminal justice procedure. “Measure of Safety”, Article 49, is suitable and flexible in drug situation, deserve of criminal legal measure for recover drug abuse by seeking to bring the several treatment services closer to each drug dependence problems.